

Dosarul nr. 3ra-850/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: A.Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: E. Palanciuc, I. Muruianu, A. Minciuna)

Î N C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Alexandru Maluda, reprezentat de avocatul Ileana Popescu,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Alexandru Maluda împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Alexandru Maluda și a fost menținută hotărârea din 8 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 13 august 2020 Alexandru Maluda a depus acțiune în contestare în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 29 aprilie 2020 a depus în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Ciocana, o cerere pentru stabilirea pensiei potrivit Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Cu toate că la cererea enunțată au fost anexate toate actele necesare solicitate, prin decizia nr. 114 din 11 iunie 2020, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Ciocana a refuzat în stabilirea pensiei.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 8 iulie 2020, reclamantul a depus către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Ciocana o cerere privind contestarea actului administrativ emis și reexaminarea cererii de stabilire a pensiei conform condițiilor Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993,

care a fost expediată către organul ierarhic superior – Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând cererea reclamantului, la data de 17 august 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a emis decizia nr. M-1436/20, prin care a refuzat în satisfacerea cerințelor.

În opinia sa, autoritatea publică emitentă eronat a aplicat prevederile art. 2 și nu a ținut cont de prevederile art.13 lit.a) al Legii nr.1544/1993, potrivit cărora pentru data de 1 iulie 2019 vechimea în serviciu a fost stabilită de 24 ani și 6 luni.

În acest context a menționat că la examinarea cererii și a actelor anexate, autoritatea publică pârâtă nu a fost luat în calcul nici certificatul nr.34/15-66 din 2 aprilie 2020 eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne, Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”, prin care s-a constatat că vechimea în muncă a reclamantului Alexandru Maluda, conform Legii nr.1544/1993, la data de 30 martie 2020 a fost de 24 ani 6 luni și 1 zile, ceea ce denotă că dânsul se încadrează în prevederile art.13 al Legii nr.1544/1993.

Reclamantul a mai invocat faptul că, vechimea calendaristică în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice, la data încetării raporturilor de muncă, 30 martie 2020, din funcția de ofițer principal al serviciului transmisiuni al statului major al Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” a Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne a constituit 15 ani 7 luni și 7 zile.

Conform art. 18 al Legii nr.1544/1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a), militarii care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: b) timpul de studii în instituții de învățământ superior civil, dar nu mai mult de 5 ani, calculându-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii – persoanelor din corpul de ofițeri militari și din corpul de comandă (cu excepția corpului de ofițeri inferiori) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.

Din interpretarea corectă a normei vizate rezultă că în calcul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei urmează a fi inclusă inclusiv și perioada studiilor în instituțiilor de învățământ superior civil: 1 septembrie 2001 – 24 noiembrie 2003 și 2 martie 2004 – 22 august 2004, fiind calculată legal 6 luni de serviciu pentru un an de studii, iar în total 1 ani 4 luni și 6 zile. Temei pentru acest calcul a constituit adeverința nr.01/2-1384 eliberată de Universitatea Tehnică din Republica Moldova la 28 octombrie 2016 și diploma de studii din 9 iulie 2009.

Totodată a specificat că, în temeiul pct.8 lit. c) al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și ale ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.104 din 21 martie 2003 cu privire la condițiile calculării vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei colaboratorilor unităților cu destinație specială din cadrul Ministerului

Afacerilor Interne, perioada de la 28 august 2004 – 30 martie 2020, urma a fi calculată o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Conform reclamantului, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a luat în calcul prevederile legale în vigoare aplicabile speței, pentru a calcula corect vechimea în muncă de 24 ani 9 luni și 1 zile, care i-ar permite să beneficieze de dreptul la pensie conform Legii nr.1544/1993. Or, vechimea calculată conform circumstanțelor expuse și normelor redacte se încadrează în limitele stabilite de lege.

Reclamantul a iterat și faptul că la emiterea deciziei de refuz organul emitent nu a respectat prevederile Codului administrativ și anume art.60, 69, 119, 120. Totodată, de către autoritatea publică pârâtă a fost încălcat termenul prevăzut de legislație pentru examinarea solicitării. Or, cererea a fost depusă la data de 29 aprilie 2020, iar decizia care se contestă a fost emisă la 11 iunie 2020, cu atât mai mult că în conținutul deciziei lipsesc elementele caracteristice ale actului administrativ, nefiind indicată informația cu privire la exercitarea căilor de atac.

La fel, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a inițiat procedura administrativă conform rigorilor legale, or, actul contestat nu este suficient de clar în motivarea deciziei de refuz, nefiind indicate motivele de drept, în special nu a fost indicat care perioadă a fost inclusă și care nu a fost inclusă în calcularea vechimii pentru stabilirea pensiei, cu indicarea normei legale în acest sens.

Din considerentul că autoritatea publică emitentă nu a soluționat și nu a expediat în adresa reclamantului un răspuns plauzibil la cerere prealabilă, a fost depusă prezenta acțiune în contencios administrativ, reclamantul Alexandru Maluda solicitând anularea deciziei nr. 114 din 11 iunie 2020 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia pentru activitate în serviciul public, potrivit prevederilor art.13 lit. a) al Legii nr. 1544/1993, în legătură cu atingerea vechimii în muncă.

Prin hotărârea din 8 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Alexandru Maluda a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 24 decembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, Alexandru Maluda a depus apel împotriva hotărârii din 8 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 25 februarie 2021 a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Alexandru Maluda și a fost menținută hotărârea din 8 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii, având în vedere că reclamantul-apelant nu a acumulat vechimea în serviciu necesară de 24 de ani și 6 luni, pentru a-i fi acordat dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit. a) al Legii nr. 1544 din din 26 iunie 1993, vechimea acestuia constituind 23 ani 10 luni și 5 zile.

În partea ce țin de argumentele apelantului cu referire la prima perioadă de studii la secția cu frecvență: 1.09.2001 – 24.11.2003 ce ar constitui o vechime de 2 ani 2 luni și 24 zile, precum și a doua perioadă de studii la secția cu frecvență: 2.03.2004 – 22.08.2004, ce ar constitui o vechime de 5 luni și 20 zile, instanța de apel a constatat că la data de 1 septembrie 2001 reclamantul a fost înmatriculat ca student la Facultatea Radiotehnică și Telecomunicații la studii cu frecvență, potrivit

ordinului nr. 445-r din 8 august 2001, însă prin ordinul nr. 233-exn din 24 noiembrie 2003 și ordinul nr. 16-exm din 28 ianuarie 2005, pentru nereușite academice din anul III, reclamantul a fost exmatriculat. La fel, a fost reținut că potrivit pct. 5 din adeverința cu nr.02/2-67 din 22 mai 2020, reclamantul a fost reînmatriculat la anul II de studii cu frecvență redusă cu repararea semestrului de la 10 mai 2006.

Ca urmare, în vechimea în muncă a apelantului urmează a fi inclusă doar perioada de studii de învățământ superior civil la secția cu frecvență de la data de 1.09.2001 – 30.06.2002, or, potrivit adeverinței nr. 01/2-1384 eliberată de UTM la data de 28 octombrie 2016 este cert faptul că perioada 02.03.2004 – 22.08.2004 în care apelantul a fost restabilit în anul III de studii nu a fost frecventat, din care motiv acesta a fost exmatriculat pentru pierderea legăturii cu universitatea.

Ulterior, conform ordinului nr. 59-f/r din 24 mai 2006, apelantul a fost restabilit la anul II de studii, aceeași specialitate la secția cu frecvență redusă, respectiv anul II de studii a apelantului a fost finisat la frecvență redusă, motiv pentru care nu poate fi inclus la calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei.

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de respingere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele aplicabile speței.

La data de 15 iulie 2021 Alexandru Maluda, reprezentat de avocatul Ileana Popescu a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, invocând dezacordul cu aceasta, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A indicat că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că potrivit adeverinței nr. 01/2-1384 eliberată de Universitatea Tehnică din RM la 28 octombrie 2016, recurentul a fost restabilit în anul III de studii, începând cu 2 martie 2004 în care si-a făcut studiile cu frecvența la zi până la 22 august 2004. Ulterior, începând cu 23 august 2004 până la 30 martie 2020 recurentul Alexandru Maluda a fost angajat și a îndeplinit serviciul neîntrerupt în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, conform materialelor prezentate și anexate la prezenta cauză. Iar faptul exmatriculării lui potrivit ordinului nr. 16 din 28 ianuarie 2005 nu poate pune recurentul într-o situație defavorabilă. Or, prin acțiunea dedusă judecătii, perioada de aproape un an de învățământ la frecvența zi, care este o perioadă esențială în viața unei persoane și, la caz, este o perioadă esențială pentru constatarea vechimii în muncă a recurentului, urmează a fi egalat cu zero doar din motivul că recurentul a fost angajat în câmpul muncii.

Respectiv, la examinarea acestei cauze, instanța de apel eronat a concluzionat că pretențiile recurentului sunt neîntemeiate. Or la caz urma a se lua în calcul vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, perioada studiilor efectuate la secția cu frecvență, în instituția de învățământ superior civil (Universitatea Tehnică din RM), pentru perioada 01.09.2001-24.11.2003 și perioada 02.03.2004-22.08.2004.

Astfel, potrivit calculului matematic efectuat și în cererea de apel, s-a stabilit că vechimea în serviciu calculată din timpul de studii este de 2 ani 8 luni și 14 zile

(perioada totală de studii la secția cu frecvență) / 2 (coeficientul de calcul) = 1 an 4 luni și 7 zile.

Așa cum a fost menționat și în certificatul eliberat de către Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” a MAI RM nr. 34/15-66 din 2 aprilie 2020, vechimea în muncă a lui Alexandru Maluda, care a activat în perioada 23 august 2004 – 30 martie 2020, potrivit Legii nr. 1544/1993, la data de 30 martie 2020, era de 24 ani 9 luni 1 zi, vechime în muncă, perioadă care se încadrează în prevederile art. 13 a Legii 1544/1993.

Cu toate acestea, instanța de apel a omis să se expună și nu a dat nici o apreciere probatoriului administrat de către recurent și anume a certificatului eliberat de către Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger” a MAI RM nr. 34/15-66 din 2 aprilie 2020, care confirmă calculul vechimii în muncă a Alexandru Maluda.

Plus la aceasta, la lucrările dosarului nu se regăsește nici o probă administrată de către partea intimată care să confirme că, recurentul nu corespunde exigențelor care i-ar permite să beneficieze de pensia pentru activitatea în serviciul public. Astfel, nu este clar care a fost perioada calculată de către Casa Națională de Asigurări Sociale care a fost inclusă în termenul de 23 ani 10 luni și 5 zile. Nemaivorbind de faptul că atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au luat în calcul argumentele invocate în cererea de chemare în judecată în care se menționează că la emiterea de către intimată a deciziei de refuz care se contestă, organul emitent nu a respectat prevederile Codului administrativ și anume art. 60, 69, 119, 120.

În această ordine de idei, la examinarea cauzei, instanța de apel a reținut doar faptele și probele invocate de către intimată în susținerea poziției sale și, contrar tuturor normelor de procedură, a apreciat probatoriul sub poziția acestuia, comportament inadmisibil al instanței de judecată, condamnat prin prisma CEDO.

Reieșind din argumentele și normele de drept invocate în recurs, considerăm că la examinarea în ordine de apel a cauzei s-a admis încălcarea și aplicarea eronată a legii materiale și normelor de procedură, hotărârea pronunțată de instanța de apel, fiind emisă urmare a aprecierii eronate a probatoriului, motiv pentru care decizia din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 8 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediu Rîșcani sunt ilegale și pasibile casării integrale, cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

În drept, cererea de recurs a fost întemeiată pe prevederile art. 430 lit. a), art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. c) și alin. (4) și art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 mai 2021, fiind notificată reprezentantei recurentului Alexandru Maluda, avocatul Ileana Popescu în data de 15 iunie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d.140). Astfel, motivarea recursului depusă la data

de 15 iulie 2021, este în termen, având în vedere că la dosar nu există date care ar confirma recepționarea de către recurent a dispozitivului deciziei.

La data de 13 august 2021 în adresa intimă prin intermediul poștei electronice, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă până la examinarea admisibilității cererii de recurs, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a făcut uz de dreptul său și nu a depus referință.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Alexandru Maluda, reprezentat de avocatul Ileana Popescu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de

contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Alexandru Maluda, reprezentat de avocatul Ileana Popescu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Alexandru Maluda, reprezentat de avocatul Ileana Popescu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh